

10.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kazanım Listesi ve Açıklamaları

10.1. ALLAH İNSAN İLİŞKİSİ

Ünite Açıklaması

Bu ünite de sırasıyla, "Allah İnancı ve İnsan", "Allah'ın Varlığı ve Birliği", "Allah'ın İsim ve Sıfatları", "Kur'an-ı Kerim'de İnsan ve Özellikleri", "İnsanın Allah İle İrtibatı", "Kur'an'dan Mesajlar: Rûm Suresi 18-27. Ayetler" konularına yer verilir.

Ünite de konuların özelliğine göre başta ayet ve hadisler olmak üzere sözlü ve yazılı edebiyatımızdan (hikâye, şiir, beyit gibi) düzeye uygun metinlerden yararlanılır.

Kazanım ve Açıklamaları

10.1.1. Allah inancının insan hayatındaki yeri ve önemini yorumlar.

10.1.2. Allah'ın varlığı ve birliği konusunda akli ve naklî delilleri analiz eder.

- "Gaye ve nizam", "ekmel varlık" delilleri ile sınırlandırılır.

10.1.3. İsim ve sıfatlarının yansımalarıyla Allah'ı tanır.

- Allah'ın isim ve sıfatlarını kavramanın, O'nu tanımadaki önemine değinilir; isim ve sıfatların kâinata tecellisi üzerinde durulur. İsim ve sıfatlar, Allah insan ilişkisi bağlamında; Bakara suresi 255. ayet, Haşr suresi 22-24. ayetler ve İhlâs suresi kapsamında işlenir.

10.1.4. İnsanın özelliklerini ayetlerle açıklar.

- Kazanım kapsamında insanın olumlu özellikleri öne çıkarılır.

10.1.5. İnsanın Allah ile irtibat yollarını fark eder.

- Kazanım; dua, ibadet, Kur'an okuma, tövbe ve istiğfar konuları ile sınırlandırılır.
- Allah ile insan arasındaki ilişkinin dayandığı temel ilkelere yer verilir; temel ilkeler Yaradanyaradılan ilişkisi çerçevesinde ele alınır; Allah'ın "ilah" ve "rab" olma vasfının insan üzerindeki etkisine değinilir.

10.1.6. Rûm suresi 18-27. ayetlerde verilen mesajları değerlendirir.

- Kazanım; öğrencilerin Kur'an-ı Kerim mealini kullanma, Kur'an-ı Kerim'i anlama ve yorumlama, ayetlerde geçen şahıs, yer, konu ve kavramları belirleme becerilerini geliştirici etkinliklerle desteklenir. Bu kapsamda ayetlerin (nüzul sebebi, ana konuları gibi) kısa açıklamalarına öğrenci seviyesine göre yer verilir.

Anahtar Kavramlar

Esmâ-i Hüsnâ, tilavet, kıraat, dua, tövbe, istiğfar

10.2. HZ. MUHAMMED VE GENÇLİK

Ünite Açıklaması

Bu üniteye sırasıyla, "Kur'an-ı Kerim'de Gençler", "Bir Genç Olarak Hz. Muhammed", "Hz. Muhammed ve Gençler", "Bazı Genç Sahabiler", "Kur'an'dan Mesajlar: Âl-i İmrân Suresi 159. Ayet" konularına yer verilir.

Ünite genelinde sahabiler ve özellikleri verilirken kronolojik ayrıntılara girilmez; sahabilerin ön plana çıkan özellikleri üzerinde durulur.

Üniteye konuların özelliğine göre başta ayet ve hadisler olmak üzere sözlü ve yazılı edebiyatımızdan (hikâye, şiir, beyit gibi) düzeye uygun metinlerden yararlanılır.

Kazanım ve Açıklamaları

10.2.1. Kur'an-ı Kerim'den gençlerle ilgili ayetlere örnekler verir.

10.2.2. Hz. Muhammed'in gençlik yıllarındaki erdemli davranışlarını kendi hayatıyla ilişkilendirir.

10.2.3. Hz. Muhammed ile genç sahabiler arasındaki iletişimi değerlendirir.

10.2.4. Bazı genç sahabilerin öne çıkan özelliklerini örnek alır.

- "Bilge ve Kahraman Bir Genç: Hz. Ali", "Genç Bir Davetçi: Erkam b. Ebi'l-Erkam", "Genç Bir Öğretmen: Mus'ab b. Umeyr", "Genç Bir Komutan: Üsâme b. Zeyd", "Genç Bir Yönetici: Muaz b. Cebel", "Genç Bir Âlim: Hz. Aişe", "Genç Bir Anne: Hz. Fatıma", "Sorumluluk Sahibi Bir Genç: Esmâ binti Ebi Bekir", "Habeş Kralının Huzurunda Bir Genç: Cafer b. Ebi Talib" konularına yer verilir.

10.2.5. Âl-i İmrân suresi 159. ayette verilen mesajları değerlendirir.

- Kazanım; öğrencilerin Kur'an-ı Kerim mealini kullanma, Kur'an-ı Kerim'i anlama ve yorumlama, ayetlerde geçen şahıs, yer, konu ve kavramları belirleme becerilerini geliştirici etkinliklerle desteklenir. Bu kapsamda ayetlerin (nüzul sebebi, ana konuları gibi) kısa açıklamalarına öğrenci seviyesine göre yer verilir.

Anahtar Kavramlar

sahabi, âlim, el-emin, istişare

10.3. DİN VE HAYAT

Ünite Açıklaması

Bu üniteye sırasıyla, "Din ve Aile", "Din, Kültür ve Sanat", "Din ve Çevre", "Din ve Sosyal Değişim", "Din ve Ekonomi", "Din ve Sosyal Adalet" ve "Kur'an'dan Mesajlar: Âl-i İmrân Suresi 103-105. Ayetler" konularına yer verilir.

Üniteye konuların özelliğine göre başta ayet ve hadisler olmak üzere sözlü ve yazılı edebiyatımızdan (hikâye, şiir, beyit gibi) düzeye uygun metinlerden yararlanılır.

Kazanım ve Açıklamaları

10.3.1. İslam dininin aile kurumuna verdiği önemi fark eder.

10.3.2. İslam dininin kültür, sanat ve düşünce üzerindeki etkilerini analiz eder.

- İslam dininin kültürel hayatımızın zenginleşmesindeki katkılarına ve İslam medeniyetinde öne çıkan sanat dallarına kısaca yer verilir. Ayrıca " Eşyada asıl olan ibahadır." ilkesinin sanat alanında da geçerli olduğuna değinilir.

10.3.3. İslam dininin çevre sorunlarına yaklaşımını ve çözüm önerilerini değerlendirir.

10.3.4. İslam dini ve sosyal değişim arasında ilişki kurar.

- Dinin sabiteleri ve değişkenleri üzerinde durulur; bazı dinî hüküm ve yorumların zamana ve mekâna göre değişebileceğine değinilir.

10.3.5. İslam dininin ekonomik hayatla ilgili ilkelerini yorumlar.

10.3.6. İslam dininin sosyal adaletle ilgili ilkelerini açıklar.

10.3.7. Âl-i İmrân suresi 103-105. ayetlerdeki mesajları değerlendirir.

- Kazanım; öğrencilerin Kur'an-ı Kerim mealini kullanma, Kur'an-ı Kerim'i anlama ve yorumlama, ayetlerde geçen şahıs, yer, konu ve kavramları belirleme becerilerini geliştirici etkinliklerle desteklenir. Bu kapsamda ayetlerin (nüzul sebebi, ana konuları gibi) kısa açıklamalarına öğrenci seviyesine göre yer verilir.

Anahtar Kavramlar

din, sanat, iktisat, sosyal değişim.

10.4. AHLAKİ TUTUM VE DAVRANIŞLAR

Ünite Açıklaması

Bu üniteye sırasıyla, "İslam Ahlakının Konusu ve Gayesi", "İslam Ahlakının Kaynakları", "Ahlak ve Terbiye İlişkisi", "İslam Ahlakında Yerilen Bazı Davranışlar", "Kur'an'dan Mesajlar: Hucurât Suresi 11-12. Ayetler" konularına yer verilir.

Üniteye konuların özelliğine göre başta ayet ve hadisler olmak üzere sözlü ve yazılı edebiyatımızdan (hikâye, şiir, beyit gibi) düzeye uygun okuma metinlerine yer verilir.

Kazanım ve Açıklamaları

10.4.1. İslam ahlakının konusu ve gayesini açıklar.

10.4.2. Ahlak ile terbiye arasındaki ilişki kurar.

Duygu yönetimi, düşünce yönetimi, davranış yönetimi, irade yönetimi gibi konular ayet ve hadislerle ilişkilendirilerek ele alınır.

10.4.3. İslam ahlakında yerilen bazı davranışları ayet ve hadislerle açıklar.

- Kazanım kapsamında yalan ve iftira, mahremiyetin ihlali (tecessüs), gıybet, haset, suizan, hile ve israf konularına değinilir.
- Öğrencilerin İslam ahlakında yerilen bazı davranışların, bireysel ve toplumsal zararlarını değerlendirmelerine yönelik etkinliklere yer verilir.

10.4.4. Tutum ve davranışlarında ölçülü olmaya özen gösterir.

10.4.5. Hucurât suresi 11-12. ayetlerde verilen mesajları değerlendirir.

- Kazanım; öğrencilerin Kur'an-ı Kerim mealini kullanma, Kur'an-ı Kerim'i anlama ve yorumlama, ayetlerde geçen şahıs, yer, konu ve kavramları belirleme becerilerini geliştirici etkinliklerle desteklenir. Bu kapsamda ayetlerin (nüzul sebebi, ana konuları gibi) kısa açıklamalarına öğrenci seviyesine göre yer verilir.

Anahtar Kavramlar

ahlak, seciye, şahsiyet, karakter, terbiye.

10.5. İSLAM DÜŞÜNCESİNDE İTİKADİ, SİYASİ VE FIKHİ YORUMLAR

Ünite Açıklaması

Bu üniteye sırasıyla, "Dinî Yorum Farklılıklarının Sebepleri", "Dinî Yorumlarla İlgili Bazı Kavramlar", "İslam Düşüncesinde İtikadi ve Siyasi Yorumlar", "İslam Düşüncesinde Fikhi Yorumlar", "Kur'an'dan Mesajlar: Nisâ Suresi 59. Ayet" konularına yer verilir.

Ünite genelinde İslam düşüncesindeki yorum farklılıkları; ayrıntılara girilmeden, nesnel ve tasviri (betimleyici) bir anlatımla ele alınır. Dinî yorumların, çağlara ve ortama göre dinin anlaşılma biçimlerini ortaya koyan birer zenginlik olduğu; bu nedenle farklı düşünce ve yorumlara saygı duyulması gerektiği vurgulanır.

Kazanım ve Açıklamaları

10.5.1. Din ve dinin yorumu arasındaki farkı ayırt eder.

- Dinin farklı yorum biçimleri olabileceğine vurgu yapılır; dinin yanlış yorumlanmasından doğan sorunların, dinin kendisinden kaynaklanmadığına değinilir.
- Din anlayışındaki yorum farklılıklarının sebepleri düzeye uygun bir biçimde ayrıntıya girilmeden ele alınır.

10.5.2. İslam düşüncesindeki yorum farklılıklarının sebeplerini tartışır.

- Yorum farklılıkları; insan unsuru; sosyal, siyasi, kültürel ve coğrafi ortam ile dinî metinlere yaklaşım ve onları yorumlama farklılıklarından kaynaklanan sebepler ile sınırlandırılır.

10.5.3. Dinî yorumlarla ilgili bazı kavramları değerlendirir.

- İtikad, fıkıh, mezhep ve fırka kavramları öğrencilerin seviyeleri ve kültürel altyapıları göz önünde bulundurularak ele alınır.

10.5.4. İslam düşüncesinde itikadi ve siyasi yorumları genel özelliklerine göre sınıflandırır.

- Kazanım Ehl-i sünnet (Eşarilik ve Maturidilik) ve Şia (İmamiye ve Zeydiye) ile sınırlandırılır.

10.5.5. İslam düşüncesindeki amelî fıkhi yorumları tanıtır.

- İslam düşüncesindeki amelî fıkhi yorumlarda; Hanefilik, Malikilik, Şafilik ve Hanbelilik mezheplerine yer verilir. Ayrıca Caferilik mezhebine de değinilir, bu mezhebin İmamiye Şiası'nın amelî/fıkhi yorumu olduğuna vurgu yapılır.

10.5.6. Nisâ suresi 59. ayette verilen mesajları değerlendirir.

- Kazanım; öğrencilerin Kur'an-ı Kerim mealini kullanma, Kur'an-ı Kerim'i anlama ve yorumlama, ayetlerde geçen şahıs, yer, konu ve kavramları belirleme becerilerini

geliştirici etkinliklerle desteklenir. Bu kapsamda ayetlerin (nüzul sebebi, ana konuları gibi) kısa açıklamalarına öğrenci seviyesine göre yer verilir.

Anahtar Kavramlar

itikad, mezhep, fırka, tevil.